

POSTANOWIENIE

P., dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Jarema Sawiński

Protokolant: protokolant sądowy Anna Rusinek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej Piotra Urowskiego

po rozpoznaniu w sprawie **M. B.**

z wniosku państwa członkowskiego Unii Europejskiej o dalsze wykonanie kary pozbawienia wolności

zażalenia obrońcy skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 7 grudnia 2016 r. sygn. akt II Kop 178/16

o dopuszczalności przejęcia do dalszego wykonania na terytorium RP kary pozbawienia wolności i zastosowaniu tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie,
2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata G. D. wynagrodzenie w kwocie 295,20 zł (dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych dwadzieścia groszy), w tym VAT, tytułem nieopłaconej przez skazanego kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym,
3. kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

M. B. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla Okręgu K. i E. z 26 września 2016 r. sygn. akt 16-101499MED-KOEI/02 na karę 3 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której został zaliczony okres 123 dni aresztu tymczasowego (na dzień 22 września 2016 r.). Sąd dodatkowo orzekł wobec niego obowiązek zapłacenia odszkodowania na rzecz (...) w kwocie 120.479 koron norweskich oraz na rzecz (...) w kwocie 949.164 koron norweskich w terminie 2 tygodni od doręczenia mu wyroku. Powyższy wyrok stał się prawomocny i od tego czasu skazany odbywa karę pozbawienia wolności na terenie Norwegii.

Jednocześnie w dniu 25 maja 2016 r. Norweski Urząd ds. Cudzoziemców wydał decyzję o wydaleniu cudzoziemca M. B. z terytorium Norwegii oraz nałożył na niego dożywotni zakaz wjazdu na terytorium Norwegii.

Ministerstwo Sprawiedliwości w W. zwróciło się z wnioskiem do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze o wydanie postanowienia w przedmiocie dopuszczalności przejęcia do dalszego wykonania w Polsce kary 3 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec obywatela polskiego M. B..

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, powołując się na przepis art. 609 §1 k.p.k., art. 611 §1 k.p.k., art. 611a §6 k.p.k., art. 611b §1 pkt 3 k.p.k. a contrario, art. 3 ust. 1 Konwencji o przekazywaniu osób skazanych sporządzonej w Strasburgu 21.03.1983 r. (Dziennik Ustaw z 1995 r. Nr 51, poz. 279) i art. 3 Protokołu Dodatkowego do Konwencji o przekazywaniu osób skazanych, sporządzonego w Strasburgu 18.12.1997 r. (Dz.U.2000.43.490) orzekł

o dopuszczalności przejścia do dalszego wykonania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej kary 3 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec obywatela polskiego M. B. wyrokiem Sądu Rejonowego dla Okręgu K. i E. z 26.09.2016 r. (sygn. akt 16-101499MED- KOEI/02) i zastosował wobec skazanego M. B. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres trzech miesięcy, ustalając, iż okres tymczasowego aresztowania liczy się od dnia przekroczenia granicy polskiej przez skazanego. Nadto Sąd orzekł o kosztach postępowania, w tym kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Zażalenie na to postanowienie wniósł obrońca skazanego, zaskarżając je w całości i zarzucając obrazę art. 7 k.p.k. poprzez brak wszechstronnej analizy wszystkich okoliczności sprawy, w szczególności brak odniesienia się do stanowiska skazanego, który nie wyraził zgody na odbywanie kary w Polsce.

Podnosząc ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku Ministerstwa Sprawiedliwości o przejęcie orzeczenia do wykonania przejęcia do wykonania, ewentualnie o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania (k. 80-81).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się niezasadne.

Sąd Okręgowy orzekł o przejęciu do dalszego wykonania na terytorium RP kary pozbawienia wolności wskazanej w zaskarżonym orzeczeniu, wskazując, że mimo braku zgody skazanego na przekazanie, została wobec niego wydana prawomocna decyzja Norweskiego (...) ds. Obcokrajowców z 25 maja 2016 r. o wydaleniu z Norwegii i zakazie trwałego wjazdu. W takiej sytuacji brak zgody skazanego, stosownie do artykułu 3 Protokołu Dodatkowego do Konwencji o przekazywaniu osób skazanych, sporządzonego w Strasburgu z 18 grudnia 1997 r. - nie stanowi przeszkody do jego przekazaniu i art. 611b §1 pkt 3 k.p.k. nie ma zastosowania.

Powyższe stanowisko zasługuje na uwzględnienie.

Istotną przesłanką dopuszczalności przejścia lub przekazania orzeczenia do wykonania kary pozbawienia wolności lub środka polegającego na pozbawieniu wolności jest zgoda skazanego na to przejęcie lub przekazanie (art. 611b § 1 pkt 3 i § 2 pkt 2 k.p.k.). Zgoda skazanego jest również warunkiem przekazania w trybie Konwencji o przekazywaniu osób skazanych (dalej EKPOS), sporządzonej w Strasburgu dnia 21 marca 1983 r. (Dz.U.1995.51.279) (zob. art. 3 ust. 1 lit. d i art. 7 EKPOS). Wyjątek od tej zasady przewidziany został jednak w Protokole dodatkowym do EKPOS, sporządzonego w Strasburgu dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz.U.2000.43.490). Zgodnie z art. 3 tego protokołu na wniosek państwa skazania państwo wykonania może postanowić o przejęciu skazanego bez jego zgody, jeżeli wyrokiem skazującym lub decyzją administracyjną będącą jego następstwem orzeczono wydalenie, przewiezienie do granicy państwa lub jakikolwiek inny środek ustanawiający zakaz przebywania skazanego na terytorium państwa skazania po zwolnieniu z zakładu karnego. W powyższej sytuacji wymóg przewidziany w art. 611b § 1 pkt 3 k.p.k. nie ma zastosowania z uwagi na wynikające z art. 615 § 2 k.p.k. pierwszeństwo umowy międzynarodowej. Sąd rozpoznający wniosek Ministra Sprawiedliwości o wydanie postanowienia w przedmiocie dopuszczalności przejścia orzeczenia do wykonania w Polsce, gdy wniosek o samo przejęcie pochodzi od władz państwa, które podobnie jak RP jest stroną Protokołu dodatkowego do EKPOS nie może więc orzec o niedopuszczalności przejścia z tej tylko przyczyny, że skazany nie wyraził zgody na to przejęcie, jeżeli spełnione są warunki, o których mowa w art. 3 tego protokołu. W razie braku zgody skazanego sąd powinien natomiast rozważyć stanowisko skazanego, uwzględniając powody, jakie podawane są w związku z odmową zgody na przekazanie do kraju obywatelstwa, w tym także od strony celów, które legły u podstaw EKPOS (por. SN V KK 319/03, OSNKW 2004, nr 3, poz. 27 z glosą częściowo aprobującą M. P., OSP 2004, z. 11, poz. 144; SN II KK 134/07, OSN Prok. i Pr. 2008, nr 1, poz. 25; SN II KK 313/11, BPK SN 2012, nr 5, s. 14; SA w Krakowie II AKz 319/04, KZS 2004, z. 9, poz. 42; SA w Krakowie II AKz 583/08, KZS 2008, z. 12, poz. 41; SA w Krakowie II AKz 107/10, KZS 2010, z. 7-8, poz. 49). Na sądzie orzekającym w przedmiocie dopuszczalności przejścia orzeczenia do wykonania w Polsce spoczywa zatem obowiązek rozważenia motywacji leżącej u podstaw decyzji skazanego o niewyrażeniu zgody na odbywanie kary w Polsce, na przedpolu którego leży konieczność zagwarantowania skazanemu realnej możliwości wyartykułowania w sposób pełny i nieskrępowany swojego stanowiska. Tylko w takim przypadku

spełnione będą wymogi konwencyjnie oraz konstytucyjnie umocowanej zasady rzetelnego procesu oraz prawa do obrony (SA w Katowicach II AKz 440/10, LEX nr 686868). W związku z tym celowe jest zawiadomienie skazanego o toczącym się postępowaniu oraz pouczenie o możliwości przedstawienia w określonym terminie swojego stanowiska co do przekazania. W orzecznictwie wskazuje się, że w sytuacji określonej w art. 3 ust. 1 Protokołu dodatkowego do EKPOS zasadą powinno być przekazanie skazanego wbrew jego woli. Odstępstwo od tej zasady mogłoby zaś wynikać tylko ze szczególnych okoliczności, na przykład gdy skazany posiada więcej niż jedno obywatelstwo lub gdy może być deportowany do kraju innego, niż ten, którego jest obywatelem (SA w Katowicach II AKz 374/09, LEX nr 519617).

Wbrew twierdzeniu skarżącego podlegało rozważeniu stanowisko skazanego zaprezentowane w sprawie. Skazany został zawiadomiony o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu i w oświadczeniu z dnia 20 października 2016 r. nie wyraził zgody na przekazanie go do kraju celem dalszego odbywania kary, wskazując, że w więzieniu norweskim będzie miał lepsze warunki do odbycia kary, zaś w kraju ma dziewczynę i dwójkę dzieci, która nie da rady wspomóc go finansowo (k. 35). Sąd doszedł do wniosku, że przekonanie o gorszych warunkach panujących w polskich zakładach karnych jest oparte wyłącznie na subiektywnym przeświadczeniu skazanego i nie stanowi podstawy do odstąpienia od zasady określonej w art. 3 ust. 1 Protokołu dodatkowego do EKPOS. W konsekwencji zasadnym było orzeczenie o dopuszczalności przejścia do dalszego wykonania na terenie RP kary wskazanej w zaskarżonym orzeczeniu.

Orzeczenie o wynagrodzeniu dla obrony skazanego z urzędu znajduje uzasadnienie w § 4 ust. 1 i 3 i § 19 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2016.1714).

Zawarte w punkcie 3 orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego, uwzględniło regulację zawartą w art. 17 ust. 5 Konwencji o przekazywaniu osób skazanych z dnia 21 marca 1983 r. (Dz.U.1995.51.279 ze zm.), co implikowało obciążenie tymi kosztami Skarbu Państwa.

Jarema Sawiński

Pouczenie:

Postanowienie jest prawomocne i nie podlega zaskarżeniu.